

Катерина ШЕРЕМЕТА,

orcid.org/0000-0002-5935-954X

викладачка кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови, аспірант

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

(Київ, Україна) sheremetakateryna12@gmail.com

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ТЕКСТОВОГО ВИМІРУ ФАХОВОЇ МОВИ ВИЩОЇ ОСВІТИ США

У статті висвітлено особливості типології фахових текстів сфери вищої освіти США з урахуванням їх прагматичного потенціалу. Відзначено, що основою фахового тексту як ключового засобу розкриття специфіки того чи іншого фахового спілкування є прагматично орієнтована комунікація у певній галузі, що вирізняється текстуальними ознаками та лексико-семантичними і синтаксичними особливостями. Осмислено поняття фахового тексту галузі вищої освіти США як результату й інструменту прагматично спрямованої мовно-комунікативної діяльності освітньої галузі американської вищої школи, що вирізняється структурними, лексико-семантичними і синтаксичними характеристиками. Окреслено функційне призначення фахових текстів аналізованої сфери, що охоплює сигніфікативно-номінативно-дефінітивну, організаційну (дозволяє відслідковувати результати практичної діяльності суб'єктів освітнього процесу, що становить зміст їхньої взаємодії та надає можливість використовувати отриману інформацію для організації перетворювальної діяльності її суб'єктів), корекційну (спрямована на корекцію спільних дій суб'єктів та забезпечує вирішення різноманітних проблем, складнощів, які виникають у процесі їхньої спільної діяльності, як закономірних, неминучих, так і випадкових, супутніх) та оцінно-прогностичну (надає можливість оцінювати інформацію, одержувану суб'єктами у процесі педагогічної взаємодії, визначати ефективність взаємних зусиль щодо досягнення освітніх результатів, намічати шляхи розвитку їх взаємодії в майбутньому, а також ставити нові цілі, завдання, планувати подальшу діяльність та розробляти механізми її реалізації) функції. Зазначено, що в сучасній лінгвістичній науці існують різні класифікації типів фахових текстів (зокрема, за цільовою аудиторією (цільовим призначенням), за комунікативною спрямованістю, за рівнем фаховості). Під типом фахового тексту розуміється вибудований певним емпірично встановленим способом текст у межах певної фахової мови, що утворився внаслідок виконання певного комунікативного завдання та пов'язаних з ним цілей з урахуванням мовних (лексичних, граматичних, стилістичних), а також таких композиційно-мовних форм, як повідомлення, опис, роздуми, пояснення, доказ) і позамовних критеріїв.

Ключові слова: фахова мова галузі вищої освіти США, фаховий текст, класифікація фахових текстів, лінгвопрагматичний аспект, термінологіка.

Kateryna SHEREMETA,

orcid.org/0000-0002-5935-954X

Lecturer at the Department of English Theory, Practice and Translation, Graduate student

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

(Kyiv, Ukraine) sheremetakateryna12@gmail.com

LINGUOPRAGMATIC ASPECT OF THE TEXT DIMENSION OF THE U. S. HIGHER EDUCATION SPECIALIZED LANGUAGE

The article highlights the peculiarities of the typology of specialized texts in the field of higher education in the USA, taking into account their pragmatic potential. It is noted that the basis of a specialized text as a key means of revealing the specifics of this or that professional communication is pragmatically oriented communication in a certain field, which is distinguished by text features and lexical-semantic and syntactic features. The concept of a specialized text in the field of higher education in the USA as a result and a tool of pragmatically oriented linguistic and communicative activity in the field of American higher education, distinguished by structural, lexical-semantic and syntactic characteristics, is elaborated. The functional purpose of specialized texts in the analyzed sphere is outlined, which includes such functions as: significant-nominative-definitive, organizational (allows monitoring the results of the practical activity of the subjects of the educational process, which constitutes the content of their interaction and provides the opportunity to use the information obtained for the organization of the transformative activity of its subjects), corrective (aimed at correcting the joint actions of the subjects and provides a solution to various problems, difficulties that arise in the process of their joint activities, both natural, inevitable, and accidental, concomitant), and evaluative and prognostic (provides an opportunity to evaluate the information received by the subject objects in the process of pedagogical interaction, determine the

effectiveness of mutual efforts to achieve educational results, plan ways of developing their interaction in the future, as well as set new goals and objectives, plan further activities and develop mechanisms for its implementation). It is noted that in modern linguistics there are different classifications of types of specialized texts, in particular, according to: the target audience (target purpose), communicative orientation, level of specialization. A type of a specialized text is viewed as a text constructed in a certain empirically established way within the limits of a certain specialized language, which has been formed as a result of the performance of a certain communicative task and related goals, taking into account linguistic (lexical, grammatical, stylistic), as well as compositional linguistic forms such as message, description, reflection, explanation, proof) and non-linguistic criteria.

Key words: *specialized language of the field of the U. S. higher education, specialized text, classification of specialized texts, linguopragmatic aspect, terminology.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток науки та техніки змінює всі сфери життєдіяльності сучасної людини, у тому числі її професійну діяльність. Це спонукає дослідників вивчати особливості функціонування фахової комунікації з точки зору різних дисциплін, зокрема з огляду на її лінгвістичний аспект.

Разом з цим частка термінів у лексичному фонді тієї чи іншої мови стрімко збільшується. З огляду на це зростає і науковий інтерес до вивчення лексем фахових мов, які обслуговують різноманітні сфери професійної діяльності людини. Не є винятком і фахова мова вищої освіти США, яка посідає особливе місце в інтернаціоналізації освітньої практики та відображає нагальні комунікативні потреби у цій сфері. Крім того, у зв'язку зі стрімким розвитком американської вищої освіти та її модернізацією відповідно до викликів сучасного суспільства відбувається швидке оновлення термінологіки цієї галузі. При цьому динамічний характер фахової мови американської вищої освіти засвідчує її інноваційні лексико-семантичні процеси, які вказують на реалізацію нових можливостей мовної системи. Як і будь-яка інша фахова мова, фахова мова вищої освіти США вирізняється низкою прагматичних і мовних характеристик (Федоренко, Шеремета, 2021: 44), перетинаючись з мовою загального призначення, з якою вона не лише має спільні риси, а і підтримує постійний обмін лексичними одиницями.

Аналіз досліджень. Українські та зарубіжні мовознавці протягом останніх десятиліть аналізують особливості функціонування термінологічних одиниць у фахових текстах, а також їхню структуру, семантику та впорядкування (Ю. Апресян, Д. Герартс, М. Данезі, Ю. Зацний, Т. Кияк, А. Круз, В. Левицький, Б. Потье, Е. Скороходько та ін.). Студіювання фахових мов представлено такими напрямками досліджень, як-от: загальна характеристика фахових мов (І. Павлюк, Л. Півньова та ін.); когнітивний аспект термінологічних систем фахових мов (М. Володіна, О. Голованова, В. Дем'янов, Л. Науменко та ін.); фахові мови окремих галузей (Л. Вергун, С. Вовчанська,

З. Куделько, А. Міщенко, Р. Пилипенко та ін.); лінгводидактичні аспекти фахових мов (Т. Бунгартен, Дж. Вігнер, П. Стревенс, Т. Хатчінсон, Л. Хоффманн та ін.) тощо.

Різні аспекти освітньої лексики в парадигмі лінгвістичних досліджень вивчали: Т. Бевз (функційно-стилістичні особливості освітньої лексики); О. Дубінчук (упорядкування освітньої термінології); Л. Кнодель (переклад англійської освітньої лексики); С. Федоренко (лексико-семантичні особливості термінологіки вищої освіти США) та ін.

Сьогодні фаховий текст як «відносно замкнена тематично, класифікована, структурована та когерентна комплексна мовна єдність» все частіше стає об'єктом дослідження в різних фахових мовах (Павлюк, 2019: 166). «Професійно орієнтована тематика, спеціальні цілі спілкування спонукають фахівців використовувати фахову мову, що в меншій мірі залежить від національної приналежності комунікантів та їхніх ідеологічних переконань» (Федоренко, Шеремета, 2021: 44). Саме фаховий текст дозволяє всебічно розкрити специфіку тієї чи іншої професійної комунікації. Під фаховою комунікацією Л. Хоффманн розуміє мотивовані або стимульовані зовні чи внутрішньо спрямовані системи знань, спрямовані на ланцюг професійних подій, які змінюють систему знань як спеціалістів певної галузі, так і певним чином пересічних громадян (Hoffmann, 1988: 146).

Мета статті полягає у висвітленні типології фахових текстів сфери вищої освіти США з урахуванням їх прагматичного потенціалу. Реалізація цієї мети вимагала вирішення таких завдань: 1) осмислення понять «фаховий текст» і «фаховий текст галузі вищої освіти США»; 2) окреслення функційного призначення фахових текстів американської вищої освіти; 3) вивчення й узагальнення різних підходів до класифікації фахових текстів досліджуваної галузі.

Виклад основного матеріалу. Загальновідомо, що термінологічні одиниці існують у двох площинах – у площині їх фіксації (статична площина) та в площині функціонування (динамічна

площина) (Павлюк, 2019: 166). Терміни у статичній площині передбачають фіксованість у лексикографічних джерелах, довідниках та енциклопедіях. Своєю чергою терміни в динаміці – це терміни, які функціонують здебільшого в текстах фахового спрямування, реалізуючи притаманну всім мовним одиницям властивість варіативності. Іноді ці терміни мають конотації в контексті (Ляшук, 2011: 102). Наприклад, англомовні терміни *humanities* та *liberal arts* у сфері вищої освіти вживаються на позначення українськомовного поняття «гуманітарні науки». При цьому обсяги значень *humanities* та *liberal arts* частково збігаються (*humanities* як складник родового поняття *liberal arts* є видовим поняттям) (Федоренко, 2021: 136). У сфері американської вищої освіти поняття *liberal arts*, будучи основою загальної підготовки на бакалавраті (*general education*), охоплює ширшу сферу гуманітарних знань (психологію, археологію, мистецтво та ін.), до якої залучено не лише суспільні та гуманітарні науки, а й природничі науки, мистецтво та математику, що в комплексі сприяє розвитку інтелектуальної й емоційно-естетичної сфер особистості, її критичного мислення (Федоренко, 2017: 27).

Загалом підґрунтям фахового тексту слугує прагматично спрямована комунікація у певній сфері діяльності людини, що вирізняється структурними, лексико-семантичними і синтаксичними характеристиками. Основними компонентами фахової комунікації є виробник фахового тексту в усній чи письмовій формі, власне фаховий текст і його реципієнт (Roelcke, 2005: 15). Українська дослідниця І. Павлюк, вивчаючи тлумачення фахових текстів, зазначає, що ці тексти виникають у певній комунікативній ситуації, де вирішальну роль відіграють як автор, беручи до уваги комунікативну мету і комунікативні стратегії, так і реципієнт з певними очікуваннями та намірами (Павлюк, 2019: 166). Автор і адресат підтримують, можливо, різні за метою, але однаково спрямовані стосунки із системою певної мови, у межах якої створено фаховий текст, а також із сферою відображеної в ньому професійної реальності. Їх взаємодія відбувається також на основі екстралінгвістичних чинників (Hoffmann, 1991: 119), з-поміж яких:

1) функційно-комунікативна площина, у якій створюється/сприймається текст: наукова, релігійна тощо;

2) індивідуальні та соціальні характеристики автора тексту (вікові, професійні, соціальні, гендерні тощо);

3) характер ставлення суб'єкта до адресата: неофіційне, офіційне, колегіальне тощо;

4) характер ставлення автора до теми та змісту тексту;

5) взаємодія з мовним кодом шляхом залучення до комунікативної ситуації.

Як стверджує українська дослідниця Л. Сухова (1982), фахові тексти належать до функціонального стилю наукової прози, який виконує функцію повідомлення, слугуючи інструментом для передачі наукових ідей та обміну науковою інформацією. Німецький мовознавець К.-Д. Бауманн (Baumann, 1986) розглядає фахові тексти як складні зв'язні висловлювання в межах комунікації в певній сфері професійної діяльності. Ці складні єдності, на його думку, враховують соціокультурні та контекстуальні фактори, завдяки яким стають явними структурні, стилістичні, мовні, а також формальні ознаки цих єдностей (Baumann, 1986: 85–86).

Суголосною є думка Л. Хоффманна, згідно з якою фаховий текст як структурно-функційна цілісність є інструментом, а також результатом комунікативної діяльності людини, та представлений упорядкованою кількістю прагматично, семантично та синтаксично когерентних речень або рівноцінних їм складних мовних знаків (Hoffmann, 1991: 161). Як бачимо, у своєму визначенні Л. Хоффманн поєднує структурні (мовні) та функційні особливості фахового тексту. До зазначеного Р. Глезер додає, що з метою текстуалізації у фахових текстах застосовуються загальні та спеціальні лінгвістичні засоби (Gläser, 1990: 71). Крім того, у фаховому тексті можуть використовуватися нелінгвістичні візуальні елементи, які пояснюють основну інформацію (наприклад, символи, формули, графіки, блок-схеми та різноманітні види ілюстрацій) (Gläser, 1990).

Загалом усі вищезазначені тлумачення фахового тексту вказують на те, що ці тексти створюють у межах фахової комунікації у тій чи іншій сфері людської діяльності на основі прагматичного підходу з урахуванням текстуальності та лексико-семантичних і синтаксичних особливостей. Щодо текстуальності, то фаховий текст, як і будь-який текст, на переконання Р.-А. де Богранда і В. Дресслера (De Beaugrande, Dressler, 1981) визначається такими критеріями, як-от: 1) когезія; 2) когерентність; 3) інтенціональність; 4) прийнятність; 5) інформативність; 6) ситуативність; 7) інтертекстуальність.

Слід зазначити, що когерентність і когезія на макро- та мікрорівнях є конститутивними характеристиками будь-якого фахового тексту (Roelcke, 2005: 99). Структурність тексту слугує однією з найбільш досліджених ознак, оскільки має кон-

кретне вираження у вигляді мовних засобів та особливих текстових одиниць, які можна вирізнити, зафіксувати та класифікувати. Макроструктура фахових текстів формально проявляється у когезії, функційно – у когерентності мовних та семіотичних одиниць у вигляді речень, малюнків та їх поєднань. Важливою характеристикою фахових текстів є тенденція до макроструктурної ізоморфії форми та функції. На найвищому рівні макроструктури фахового тексту перебуває його формальна та функційна єдність (Павлюк, 2019).

Беручи до уваги все зазначене вище, розглядаємо фаховий текст галузі вищої освіти США як результат та інструмент прагматично спрямованої мовно-комунікативної діяльності освітньої галузі американської вищої школи, що вирізняється структурними, лексико-семантичними і синтаксичними характеристики. Взаємозв'язок термінологічних одиниць у процесі їх функціонування у різножанрових фахових текстах освітньої сфери вищої школи США виявляється не лише в їх основній функції сигніфікативно-номінативно-дефінітивній (Бучко, Ткачова, 2012: 171), а і в таких функціях, як:

1) організаційна функція, яка дозволяє відслідковувати результати практичної діяльності суб'єктів освітнього процесу, що становить зміст їхньої взаємодії та надає можливість використовувати отриману інформацію для організації перетворювальної діяльності суб'єктів освітнього процесу;

2) корекційна функція, що спрямована на корекцію спільних дій суб'єктів та забезпечує вирішення різноманітних проблем, складнощів, які виникають у процесі їхньої спільної діяльності та породжені дією як закономірних, немінучих, так і випадкових, супутніх факторів;

3) оціночно-прогностична функція, яка надає можливість оцінювати інформацію, одержувану суб'єктами у процесі педагогічної взаємодії, визначати ефективність взаємних зусиль щодо досягнення освітнього результату, намічати шляхи розвитку їх взаємодії в майбутньому, а також ставити нові цілі, завдання, планувати подальшу діяльність та розробляти механізми її реалізації.

Загалом використання конкретних мовних засобів залежить від функційного призначення тексту. Найбільш очевидно системні зв'язки термінологічної лексики простежуються у фаховому тексті. Лише шляхом вивчення функціонування термінів можна отримати повну картину про сформованість, системність та особливості певної фахової мови. На думку Л. Хоффманна, це є прагматичною когерентністю, забезпечу-

ючи певні вимоги до побудови самих фахових текстів (Hoffmann, 1988). З огляду на це, типологія фахових текстів передбачає три протиставні пари, як-от: 1) тексти теоретичного або практичного спрямування; 2) систематичні або дидактичні тексти; 3) офіційні або довільні фахові тексти (Ickler, 1997: 187; Вовчанська, 2013).

Окрім зазначеної вище типології фахових текстів за цільовим призначенням, в сучасній лінгвістичній науці існують інші класифікації типів фахових текстів. Р. Глезер під типом тексту розуміє вибудований певним емпірично встановленим способом текст, що історично склався, а його комплексний зміст є визнаним суспільством (Gläser, 1990). А. Міноуг і З. Вебер додають, що типом фахового тексту є підклас текстів у межах певної фахової мови, що утворився внаслідок виконання одного з комунікативних завдань та пов'язаних з ним цілей з урахуванням мовних (лексичних, граматичних, стилістичних, а також таких композиційно-мовних форм, як повідомлення, опис, роздуми, пояснення, доказ) і позамовних критеріїв (Minogue, Weber, 1992: 51).

Поділяючи фахові тексти з урахуванням усних і письмових жанрів, А. Коваленко (2002) з-поміж останніх виокремлює наукові статті, монографії, патенти, навчально-методичні посібники, рецензії, анотації. Своєю чергою О. Ільченко дещо розширює цей перелік, відносячи до основних жанрів письмової англо-американської наукової прози оглядові й експериментальні статті, наукові статті типу «обговорення за круглим столом», «інтерв'ю», матеріали наукових конференцій, повідомлення про майбутні та минулі конференції, нові наукові й технічні розробки, анотації, рецензії, монографії, подання на отримання грантів, традиційну та «електронну» наукову кореспонденцію тощо (Ільченко, 2002: 3).

Українська філологиня І. Павлюк за цільовою аудиторією згідно з приналежністю текстів до певного наукового функціонального стилю (науково-популярного, науково-навчального та науково-технічного) всі фахові тексти поділяє на (Павлюк, 2019: 168):

1. Фахові тексти, створені для аматорської аудиторії (нефахівців) фахівцями, журналістами-науковцями, людьми, які мають певні знання у тій чи іншій сфері людської діяльності або мають певне відношення до тієї галузі, у межах якої вони створюють текст. Це тексти знаходимо в межах науково-популярної літератури у вигляді книг, науково-публіцистичних статей тощо.

2. Фахові тексти, написані експертами, фахівцями у галузі для старшокласників,

студентів коледжів або університетів, майбутніх фахівців у галузі. Результатом такої діяльності виступають підручники, посібники, довідники, словники, енциклопедії.

3. Фахові тексти, написані дослідниками, фахівцями для науковців, фахівців, аспірантів. До них належать наукові статті, монографії, дисертації, галузеві енциклопедії.

С. Кютц класифікує тексти наукових видань, беручи до уваги їх різний рівень фаховості – низький, середній та високий. Відповідно німецький мовознавець виокремлює такі три основні групи текстів:

1) фахові наукові статті (найвищий ступінь фаховості);

2) науково-популярні статті (середній ступінь фаховості);

3) ненаукові статті (низький ступінь фаховості) (Kühntz, 2007: 119–135).

В англо-американському науковому дискурсі, подібно вищевказаній класифікації С. Кютца, фахові тексти відносять до первинної (primary literature), вторинної (secondary literature) або третинної літератури (tertiary literature) (Ларефа, Рех, 2019). У межах тієї чи іншої фахової діяльності первинна література представляє безпосередні результати дослідницької діяльності. Вчені просувають наукові знання шляхом публікації своїх оригінальних результатів досліджень. І публікація результатів вченого відома як первинна література. Більшість первинної наукової літератури представлено у формі статті у науковому виданні, де кожна стаття представляє одну послідовну тему експериментів і результатів. Оскільки методологія описана, основна література дає можливість іншим копіювати, повторювати або розширювати протоколи дослідження. Прикладами основної літератури є статті у рецензованих наукових виданнях, що містять результати здійснених досліджень, статті та тези конференцій, технічні звіти, патенти, дисертації. Вторинна література своєю чергою в науках узагальнює і синтезує основну літературу. Зазвичай він ширший і менш

актуальний, ніж основна література. Оскільки більшість інформаційних джерел у вторинній літературі містять обширну бібліографію, вони можуть бути корисними для пошуку додаткової інформації з теми (наприклад, статті з огляду літератури, книги) (Ларефа, Рех, 2019).

Третинна література представлена резюме або скороченими версіями матеріалів, як правило, з посиланнями на первинні або вторинні джерела. Фахові тексти третинного типу можуть бути хорошим місцем для пошуку фактів або загального огляду теми (Ларефа, Рех, 2019). Прикладами третинної літератури є підручники, словники, енциклопедії, довідники.

Висновки. Отже, основою фахового тексту як ключового засобу розкриття специфіки того чи іншого фахового спілкування є прагматично орієнтована комунікація у певній галузі, що вирізняється текстуальними ознаками та лексико-семантичними і синтаксичними особливостями. Фаховий текст галузі вищої освіти США є результатом та інструментом прагматично спрямованої мовно-комунікативної діяльності освітньої галузі американської вищої школи, що вирізняється структурними, лексико-семантичними і синтаксичними характеристиками. В сучасній лінгвістичній науці існують різні класифікації типів фахових текстів (зокрема, за цільовою аудиторією, за комунікативною спрямованістю, за рівнем фаховості), де під типом тексту розуміється вибудований певним емпірично встановленим способом текст у межах певної фахової мови, що утворився внаслідок виконання певного комунікативного завдання та пов'язаних з ним цілей з урахуванням мовних (лексичних, граматичних, стилістичних), а також таких композиційно-мовних форм, як повідомлення, опис, роздуми, пояснення, доказ) і позамовних критеріїв.

Перспективу подальших наукових розвідок у цьому напрямі вбачаємо в дослідженні особливостей функціонування термінологічних одиниць у різних типах фахових текстів галузі вищої освіти США.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бучко Д., Ткачова Н. Словник української ономастичної термінології. Харків: Ранок-НТ, 2012. 255 с.
2. Вовчанська С. І. Функціональні характеристики німецької фахової мови маркетингу (на матеріалі спеціалізованих журналів). *Лінгвістика. Збірник наукових праць Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2013. № 3 (30). С. 62–70.
3. Ільченко О. М. Етикетизація англо-американського наукового дискурсу : автореф. дис. ... д-ра філол. наук. К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2002. 42 с.
4. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. К. : Інкос, 2002. 320 с.
5. Ляшук М. А. Причини виникнення концептуальної багатозначності лінгвістичних термінів. *Термінологічний вісник*. 2011. Вип. 1. С. 101–119.

6. Павлюк І. Б. Фахова комунікація, фаховий текст та його типи. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія "Філологічні науки"*. 2019. № 12. С. 165–169. <https://doi.org/10.24919/2663-6042.12.2019.189293>
7. Федоренко С. В. Теорія і методика формування гуманітарної культури студентів вищих навчальних закладів США. Дисертація на здобуття ступеня доктора педагогічних наук. Київ, 2017. 551 с.
8. Федоренко С. В. Лексико-семантичний аналіз термінів фахової мови вищої освіти США "humanities", "liberal arts", "liberal humanistic culture" (перекладацький аспект). *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. 2021. № 16. С. 133–138. <https://doi.org/10.24919/2663-6042.16.2021.22>
9. Федоренко С., Шеремета К. Студіювання фахової мови в лінгводидактичному та власне лінгвістичному аспектах. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. 2021. № 11 (79). С. 42–45. [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2021-11\(79\)-42-45](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2021-11(79)-42-45)
10. Baumann K.-D. Ein Komplexer Untersuchungsansatz für die Differenzierung ausgewählter Fachtextsorten des Englischen. *Linguistische Studien*. 1986. 133. S. 142–143.
11. De Beaugrande R., Dressler W. *An Introduction to Text Linguistics*. London : Longman, 1981. 288 p.
12. Gläser R. *Fachtextsorten im Englischen*. Tübingen : Gunter Narr, 1990. 204 s.
13. Hoffmann L. Texts and Text Types in LSP. *Subject-Oriented Texts: Languages for Special Purposes and Text Theory*. Berlin : de Gruyter, 1991. P. 158–167.
14. Hoffmann L. Vom Fachwort zum Fachtext: Beiträge zur Angewandten Linguistik. Forum für Fachsprachen-Forschung. Band 5. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1988. 265 s.
15. Ickler T. Die Disziplinierung der Sprache. Fachsprachen in unserer Zeit. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1997. 438 s.
16. Kührtz S. Phraseologie und Formulierungsmuster in medizinischen Texten. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2007. 313 s.
17. Lapeña F. J. F., Peh G. W. C. Various Types of Scientific Articles. *A Guide to the Scientific Career: Virtues, Communication, Research and Academic Writing* / Shoja M., Arynchyna A., Loukas M., D'Antoni A. V., Buerger S. M., Karl M., Shane Tubbs R. (eds.). Wiley-Blackwell, 2019. P. 351–355. <https://doi.org/10.1002/9781118907283.ch37>
18. Minogue A. Weber S. Der Textvergleich als Untersuchungsmethode in der Fachsprachenforschung. Kontrastive Fachsprachenforschung. *Forum für Fachsprachen-Forschung. Band 20*. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1992. S. 49–60.
19. Roelcke T. *Fachsprachen*. Berlin : Erich Schmidt Verlag GmbH, 2005. 250 s.

REFERENCES

1. Buchko, D., Tkachova, N. (2012). *Slovník ukrajinskoyi onomastichnoyi terminolohiyi [Dictionary of Ukrainian onomastic terminology]*. Kharkiv: Ranok-NT. [in Ukrainian]
2. Vovchanska, S. I. (2013). Funktsionalni kharakterystyky nimetskoyi fakhovoyi movy marketynhu (na materialy spetsializovanykh zhurnaliv). [Functional characteristics of the German technical language of marketing (based on the material of specialized magazines)]. *Linguistics. Collection of scientific works of Taras Shevchenko Luhansk National University*, 3(30), 62–70. [in Ukrainian]
3. Ilchenko, O. M. (2002). *Etyketyzatsiya anhlo-amerykans'koho naukovooho dyskursu : avtoreferat dysertatsiyi d-ra filol. Nauk [Etiquette of the Anglo-American scientific discourse: abstract of the thesis of the doctor of philological sciences]*. Kyiv : Kyiv. national University named after T. Shevchenko. [in Ukrainian]
4. Kovalenko, A. Ya. (2002). *Zahalnyy kurs naukovo-tekhnichnoho perekladu [General course of scientific and technical translation]*. K.: Incos. [in Ukrainian]
5. Liashuk, M. A. (2011). Prychyny vynyknennya kontseptual'noyi bahatoznachnosti lnhvistychnykh terminiv [Causes of conceptual ambiguity of linguistic terms]. *Terminological Bulletin*, 1, 101–119. [in Ukrainian]
6. Pavliuk, I. B. (2019). Fakhova komunikatsiya, fakhovyy tekst ta yoho typu [Professional communication, professional text and its types]. *Scientific bulletin of I. Franko DDPU. "Philological Sciences" series*, 12, 165–169. [in Ukrainian]
7. Fedorenko, S. V. (2017). *Teoriya i metodyka formuvannya humanitarnoyi kultury studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv SSHA. Dysertatsiya na zdobuttya stupenya doktora pedahohichnykh nauk [Theory and methods of formation of liberal humanistic culture of students of higher educational institutions of the USA: dissertation on gaining the scientific degree of Doctor of Education Sciences]*. Kyiv. [in Ukrainian]
8. Fedorenko, S. V. (2021). Leksyko-semantychnyy analiz terminiv fakhovoyi movy vyshchoyi osvity SSHA "humanities", "liberal arts", "liberal humanistic culture" (perekladats'kyi aspekt) [Lexico-semantic analysis of the terms of the professional language of higher education of the USA "humanities", "liberal arts", "liberal humanistic culture" (translation aspect)]. *Scientific bulletin of Ivan Franko State Pedagogical University of Drohobysk*, 16, 133–138. <https://doi.org/10.24919/2663-6042.16.2021.22> [in Ukrainian]
9. Fedorenko, S., Sheremeta, K. (2021). Studiyuvannya fakhovoyi movy v lnhvodydaktychnomu ta vlasne lnhvistychnomu aspektakh [Studying a professional language in linguistic didactic and actual linguistic aspects]. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Philology"*, 11(79), 42–45. [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2021-11\(79\)-42-45](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2021-11(79)-42-45) [in Ukrainian]
10. Baumann, K.-D. (1986). Ein Komplexer Untersuchungsansatz für die Differenzierung ausgewählter Fachtextsorten des Englischen. *Linguistische Studien*, 133, 142–143. [in German]
11. De Beaugrande, R., Dressler, W. (1981). *An Introduction to Text Linguistics*. London: Longman. [in German]
12. Gläser, R. (1990). *Fachtextsorten im Englischen*. Tübingen: Gunter Narr. [in German]

13. Hoffmann, L. (1991). *Texts and Text Types in LSP. Subject-Oriented Texts: Languages for Special Purposes and Text Theory*. Berlin: de Gruyter.
14. Hoffmann, L. (1988). Vom Fachwort zum Fachtext: Beiträge zur Angewandten Linguistik. *Forum für Fachsprachen-Forschung*, 5. Tübingen: Gunter Narr Verlag. [in German]
15. Ickler, T. (1997). *Die Disziplinierung der Sprache. Fachsprachen in unserer Zeit*. Tübingen: Gunter Narr Verlag. [in German]
16. Kühtz, S. (2007). *Phraseologie und Formulierungsmuster in medizinischen Texten*. Tübingen: Gunter Narr Verlag. [in German]
17. Lapeña, F. J. F., Peh, G. W. C. (2019). Various Types of Scientific Articles. In Shoja M., Arynchyna A., Loukas M., D'Antoni A. V., Buerger S. M., Karl M., Shane Tubbs R. *A Guide to the Scientific Career: Virtues, Communication, Research and Academic Writing* (pp. 351–355). Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781118907283.ch37>
18. Minogue, A. Weber, S. (1992). Der Textvergleich als Untersuchungsmethode in der Fachsprachenforschung. Kontrastive Fachsprachenforschung. *Forum für Fachsprachen-Forschung*, 20, 49–60. [in German]
19. Roelcke, T. (2005). *Fachsprachen*. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH. [in German]